

Warszawa, dnia 02. CZE. 2017

992700/610/5/2017-SEG-6110/EK

Pan
Krzysztof Baszczyński
Wiceprezes Zarządu Głównego
Związku Nauczycielstwa Polskiego
ul. Smulikowskiego 6/8
00-389 Warszawa

Isaowy Pavia Pracek

W nawiązaniu do pisma Członka Zarządu ZUS z dnia 6 kwietnia 2017 r., znak: jw., po uzyskaniu stanowiska Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przekazuję odpowiedzi na postawione w wystąpieniu Pana Prezesa z dnia 24 stycznia 2017 r. pytania dotyczące realizacji przepisów art. 21 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw¹, zwanej dalej ustawą z 16 listopada 2016r.:

Regulacja zawarta w art. 21 pkt 1 ustawy z 16 listopada 2016 r. ma charakter gwarancyjny dla grupy nauczycieli urodzonych po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r., którzy przed 1 października 2017 r. osiągnęli wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny, a nie osiągnęli przed tym dniem właściwego dla nich podwyższonego wieku emerytalnego, określonego w art. 24 ust.1a i 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych², w brzmieniu obowiązującym w dniu 30 września 2017 r. Gdyby nie ten przepis ta grupa nauczycieli nie mogłaby uzyskać prawa do emerytury nauczycielskiej po wejściu w życie ustawy obniżającej wiek emerytalny, gdyż nauczyciele ci mieliby już w dniu 1 października 2017 r. osiągnięty ten wiek.

Z kolei - gdyby nie przepis art. 21 pkt 2 ustawy z 16 listopada 2016 r., nauczyciele, którzy wiek 60 lat dla kobiety i 65 lat dla mężczyzny osiągnęli w okresie od 1 października 2017 r. do 31 sierpnia 2018 r. musieliby rozwiązać stosunek pracy i zgłosić wniosek o emeryturę przed dniem osiągnięcia tego obniżonego wieku emerytalnego.

Obie grupy nauczycieli uzyskają prawo do emerytury bez względu na wiek w przypadku zgłoszenia wniosku o tę emeryturę po 30 września 2017 r., nawet jeśli ukończą po tym dniu podwyższony powszechny wiek emerytalny (obowiązujący do 30 września 2017 r.), pod warunkiem że ich stosunek pracy w charakterze nauczyciela zostanie rozwiązany lub wygaśnie najpóźniej 31 sierpnia 2018 r. i najpóźniej w tym samym dniu zgłoszą oni wniosek o emeryturę. Stosunek pracy może być natomiast rozwiązany również po dniu osiągnięcia powszechnego (podwyższonego lub obniżonego) wieku emerytalnego.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz.38

² Dz. U. z 2016 r. poz.887 z późn.zm.

Emerytura na podstawie art. 88 ust. 2a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela³ w związku z art. 21 ustawy z 16 listopada 2016 r. może być przyznana wyłącznie takim nauczycielom, którym nie przyznano emerytury z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego (obniżonego lub podwyższonego) na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Oznacza to, że nauczyciel nie może w pierwszej kolejności nabyć decyzją organu rentowego uprawnień do emerytury powszechnej, a następnie uzyskać decyzję przyznającą emeryturę nauczycielską na podstawie art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela w związku z art. 21 ustawy z 16 listopada 2016 r.

Niezależnie od pytań zawartych w wystąpieniu Pana Prezesa, wyjaśniam dodatkowo:

Zgodnie z art. 88 ust. 1a pkt 2 Karty Nauczyciela, po zmianie wprowadzonej z dniem 26 stycznia 2017 r. przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe⁴ – dalej: ustawa z 14 grudnia 2016 r., nauczyciele, którzy do dnia 31 grudnia 2008 r. spełnili warunek 30-letniego okresu zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, a nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich – 25-letni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą przejść na emeryturę także w wypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w związku z brakiem możliwości ich zatrudnienia w gimnazjum ze względu na zmiany organizacyjne powodujące wygaszanie kształcenia w gimnazjum, czyli w okolicznościach określonych w art. 225 ust. 1, 6, 7 i 10 oraz art. 226 ust. 1 ustawy z 14 grudnia 2016 r.

Zgodnie z art. 225 ust. 1, powołanej ustawy z 14 grudnia 2016 r., nauczyciela gimnazjum prowadzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, zatrudnionego na podstawie mianowania lub umowy o pracę na czas nieokreślony, którego dalsze zatrudnienie w gimnazjum w roku szkolnym 2017/2018 lub 2018/2019 nie jest możliwe ze względu na zmiany organizacyjne powodujące wygaszenie kształcenia w gimnazjum, przenosi się w stan nieczynny odpowiednio z dniem 1 września 2017 r. lub z dniem 1 września 2018 r. albo rozwiązuje się z nim stosunek pracy, jeżeli nauczyciel nie wyrazi zgody na przeniesienie w stan nieczynny. Natomiast w świetle art. 226 ust. 1 tej ustawy – w roku szkolnym 2018/2019 z nauczycielami gimnazjów prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, zatrudnionymi na podstawie mianowania lub umowy o pracę na czas nieokreślony, których dalsze zatrudnienie nie jest możliwe ze względu na zmiany organizacyjne powodujące wygaszenie kształcenia w gimnazjum, rozwiązuje się stosunek pracy. Zgodnie z art. 226 ust. 2 ustawy z 14 grudnia 2016 r. rozwiązanie stosunku pracy następuje z końcem tego roku szkolnego, po uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniu.

W świetle powyższych przepisów z uprawnień emerytalnych, na zasadach określonych w art. 88 ust.2a Karty Nauczyciela, mogą skorzystać, zarówno przed 1 października 2017 r. jak i po 30 września 2017 r., także nauczyciele wygaszanych gimnazjów, których stosunek pracy zostanie rozwiązany lub wygaśnie w związku ze zmianami w strukturze systemu oświaty wyrażonymi w nowym brzmieniu art. 88 ust. 1a pkt 2 Karty Nauczyciela.

Jednocześnie informuję, iż zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie ma przeszkód, aby okoliczności określone w art. 225 ust.1, 6, 7 i 10 oraz w art.

³ Dz. U. z 2016 r. poz.1379 z późn.zm.

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 60

226 ust.1 ustawy z 14 grudnia 2016 r. uznać za tożsame z okolicznościami określonymi w art. 20 ust.1, 5c i 7 Karty Nauczyciela.

Tak więc nauczyciel, którego zatrudnienie w gimnazjum w roku szkolnym 2017/2018 lub 2018/2019 nie będzie możliwe ze względu na zmiany organizacyjne powodujące wygaszenie kształcenia w gimnazjum, w przypadku rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy do dnia 31 sierpnia 2018 r. w okolicznościach wymienionych w ustawie z 14 grudnia 2016 r. i po spełnieniu warunków określonych w art. 88 ust. 2a ustawy Karta Nauczyciela będzie mógł przejść na emeryturę na warunkach określonych w art. 21 ustawy z 16 listopada 2016 r., o ile najpóźniej w dniu 31 sierpnia 2018 r. zgłosi wniosek o emeryturę (oraz spełni pozostałe warunki określone w art. 21 ustawy z 16 listopada 2016 r.).

Wyjaśniam jednocześnie, że przepisy art. 21 ustawy z 16 listopada 2016 r. nie uchylają z dniem 31 sierpnia 2018 r. stosowania art. 88 Karty Nauczyciela. Przepisy te nie stanowią przeszkody do przyznania emerytury bez względu na wiek określonej w art. 88 Karty Nauczyciela tym nauczycielom, którzy spełnili do 31 grudnia 2008 r. warunki stażowe przewidziane w tym przepisie wymagane do przyznania emerytury bez względu na wiek i zgłoszą wniosek o emeryturę po dniu 31 sierpnia 2018 r., o ile stosunek pracy zostanie rozwiązany:

- na wniosek tego nauczyciela lub
 - w okolicznościach określonych w art. 20 ust.1, 5c i 7 Karty Nauczyciela albo wygaśnięcie w tych okolicznościach lub
 - w okolicznościach określonych w art. 225 ust. 1, 6, 7 i 10 oraz art. 226 ust. 1 ustawy z 14 grudnia 2016 r. albo wygaśnięcie w tych okolicznościach,
- przy czym rozwiązanie (wygaśnięcie) stosunku pracy oraz zgłoszenie wniosku o emeryturę musi nastąpić przed osiągnięciem obniżonego wieku emerytalnego (60 lat – kobieta lub 65 lat – mężczyzna).

Wyjaśniam, że wskazani nauczyciele mogą uzyskać prawo do emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela również w przypadku zgłoszenia wniosku o to świadczenie w okresie od 1 października 2017 r. do 31 sierpnia 2018 r., przed ukończeniem obniżonego wieku emerytalnego. W takim przypadku przepisy art. 21 ustawy z 16 listopada 2016 r. nie będą miały do nich zastosowania, a prawo do emerytury nauczycielskiej, w przypadku spełnienia pozostałych warunków wymaganych do przyznania tego świadczenia, zostanie przyznane wyłącznie na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela.

Przypominam ponadto, iż warunkiem przyznania emerytury bez względu na wiek jest rozwiązanie wszystkich stosunków pracy, w których wykonywana jest praca na stanowisku nauczyciela.

2 paworkiewicz
Gluh
Gertruda Uścińska